

Nordisk forskningskonferens om miljö- och hållbarhetsutbildning

Abstract

Huvudförfattare: Maria Hammarsten

Medförfattare: Per Askerlund, Ellen Almers, Helen Avery, Tobias Samuelsson

Titel (max 20 ord): Barns perspektiv på att vistas i en skogsträdgård

Keywords (max 5 ord): skogsträdgård, lågstadieelever, samtalspromenader

Introduktion, problem, syfte och frågeställningar (max 200 ord):

Skogsträdgårdar på skolgårdar har föreslagits som möjlighet att ge barn tillgång till naturliknande platser i urbana miljöer (Askerlund & Almers, 2016). En skogsträdgård är en flerskiktad odling av träd, buskar och perenner som valts för att de är ätbara eller fyller funktioner som till exempel foderväxt för pollinerare. Skogsträdgårdar är en form av agroforestry som på nordiska breddgrader optimalt formas som skogsbryn i söderläge för att maximalt kunna fånga solenergi. På skolgårdar och förskolegårdar är det andra funktioner som styr utformningen. En mängd argument för skogsträdgårdar som pedagogiska miljöer för lärande i hållbarhet har presenterats av vuxna (Almers, Askerlund, & Kjellström, 2018). I den här studien argumenterar vi för behovet av att undersöka hur vistelse i en skogsträdgård upplevs och uppfattas av barn och vad barn uppger att man kan lära sig av att vistas i en skogsträdgård: Vilka aspekter av skogsträdgården uppskattar barnen? Vad upplever de negativt? Vad anser de att man kan lära sig av att vistas en skogsträdgård?

Teoretiska och metodologiska utgångspunkter (max 200 ord):

Naturvistelser framhålls ofta som viktiga i lärande för hållbar utveckling, även om betydelsen av detta också ifrågasatts av forskare (Hedefalk, Almqvist & Östman, 2015). Det finns tendenser till förändringar av barns preferenser avseende utomhusmiljöer. Studier gjorda före 1990 visade att de flesta barn föredrog naturmiljöer men i takt med att tillgången till naturliknande närmiljöer minskat, visar senare studier att preferenserna förskjuts från naturliknande miljöer till tillrättalagda lek- och sportanläggningar (Castonguay & Jutras, 2009). Etablering av skogsträdgårdar på skolgårdar och i skolors närmiljöer har föreslagits som en strategi för att ge barn i urbana miljöer lättillgänglig tillgång till kontakt med växter och djur. Skogsträdgårdspedagoger har uppgett att skogsträdgårdar, förutom att vara relativt lättköpta, är lämpliga för att ge barnen en känsla av att tillhöra en helhet, att uppleva systemisk självreglering och beroende, att uppleva att de är medskapande tillsammans med andra levande varelser i ett komplext ekosystem och att barnen ges möjlighet att uppleva hur lokala platser kan transformeras. Men vill barn uppleva detta? Vill de vistas i skogsträdgårdar och i så fall, vad är det de är intresserade av?

INSTITUTIONEN FÖR HUMANIORA,
UTBILDNINGS- OCH SAMHÄLLSVETENSKAP

Merewether (2015) framhåller betydelsen av att barn ges möjligheter att aktivt delta i forskning. Samtalspromenader kan ge möjlighet till detta.

Metod, data och analysprocess (max 200 ord):

28 barn i åldrarna 7-9 år deltog i samtalspromenaderna (Klerfelt & Haglund, 2015; Ånggård, 2015). Flertalet av barnen var väl bekanta med skogsträdgården då de hade besökt den fyra gånger per år under en period av fyra år. Datamaterialet bestod av inspelningar från samtalspromenader och de fotografier som barnen tagit. I varje samtalspromenad deltog ett barn och en forskare. Barnen ombads fotografera de platser som de uppfattade som viktiga, platser de särskilt ville minnas, och platser de tyckte om eller ogillade, samt förklara hur och varför. Direkt efter samtalspromenaden genomförde forskaren en uppföljande informell intervju med barnet. Vår tanke var att möjligheten att ta bilder skulle stimulera barnen att dra sig till minnes händelser från skogsträdgården som de inte skulle gjort om intervjun genomförts i ett annat sammanhang. I analysen sökte vi efter olika teman, återkommande aktiviteter, meningsskapanden och känslouttryck (Taylor & Bogdan, 1984).

Preliminära/slutgiltiga resultat (max 200 ord):

Preliminära resultat tyder på att barnens preferenser varierade stort och att deras inställning till skogsträdgården motiverades olika. Positiva känslor dominerade barnens uttryck. De uppskattade fysiska, gemensamma aktiviteter som grävning, plantering och vattning. Skogsträdgårdens olika djur uppskattades i olika grad. Beskrivning av olika ätliga växter var vanligt förekommande i barnens berättelser, liksom skörd, tillagning och förtäring av frukt, bär och blad från skogsträdgården. På frågan vad man kan lära sig i skogsträdgården handlade barnens svar om praktiska färdigheter, hur man ska uppföra sig i skogsträdgården och om biologisk och ekologisk förståelse.